

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 1

Одеса
2025

Белік Лариса Степанівна, Кузнецова Людмила Валентинівна СИНЕРГІЯ КЛАСИФІКАЦІЙ КОРУПЦІЙНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ: ПРАВОВИЙ ТА КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ ВИМІР	663
Гресь Юлія Олегівна, Хижняк Євген Сергійович СПОСІБ ТА ЗНАРЯДДЯ УЧИНЕННЯ УМИСНОГО ВБИВСТВА: СЬОГОДЕННІ РЕАЛІЇ ПРАКТИКИ БОРОТЬБИ ЗІ ЗЛОЧИННІСТЮ	665
Д'ячкова Марія Олегівна ІСТОРИЧНІ ВИТОКИ ПРЕЗУМПЦІЇ НЕВИНУВАТОСТІ У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ	667
Загородній Ігор Вікторович, Загородній Андрій Ігорович ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНИХ МЕТОДИК ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ЖИТТЯ І ЗДОРОВ'Я ОСОБИ	670
Колодіна Анна Сергіївна, Васильковський Олександр Васильович КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ АСПЕКТ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ДІЯЛЬНОСТІ З РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ	673
Федорчук Олександр Вікторович ХАРАКТЕРИСТИКА ОКРЕМИХ ПЕРЕДУМОВ ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННИЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПОСАДОВИХ ОСІБ	676
Чернов Олександр Віталійович КРИМІНАЛЬНА ПОВЕДІНКА ТА ПСИХІЧНІ ВІДХИЛЕННЯ: АНАЛІЗ ОСОБИСТОСТІ ЗЛОЧИНЦЯ	678
Чіпко Наталія Василівна, Лисяк Назар Васильович ОСОБЛИВОСТІ ДОПИТУ ПІДОЗРЮВАНОЇ ОСОБИ, ЯКА ВЧИНИЛА ШАХРАЙСТВО	681
Чумак Сергій Прокотійович, Фалінський Павло Миколайович НАПРЯМИ ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН, ЇХ АНАЛОГІВ АБО ПРЕКУРСОРІВ	684
Шершенькова Вікторія Анатоліївна ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОЗСЛІДУВАННЯ ВІЙСЬКОВИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ	687
Яцкевич Руслан В'ячеславович СТРУКТУРА ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ ЗАГАЛЬНОКРИМІНАЛЬНОЇ СПРЯМОВАНOSTІ	689
Алексєєва Ліна Леонідівна ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЗДІЙСНЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ТА ЖУРНАЛІСТСЬКИХ РОЗСЛІДУВАНЬ	692
Бершавська Анастасія Сергіївна ПОСОБНИЦТВО ЯК ЯВИЩЕ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ХАРАКТЕРУ	694
Біцюк Андрій Володимирович РОЛЬ ТА МІСЦЕ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ У РОЗСЛІДУВАННІ КОРУПЦІЙНИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ	697
Волос Владислав Олександрович ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ КРИМІНАЛІСТИЧНИХ ЗНАНЬ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ, ВЧИНЕНИХ ЗА ПОПЕРЕДНЬОЮ ЗМОВОЮ ГРУПОЮ ОСІБ ..	699
Дрига Єлизавета Вадимівна ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИЯВЛЕННЯ ФАКТІВ НЕЗАКОННОГО ОБІГУ ЗБРОЇ ТА БОЄПРИПАСІВ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	701
Єленич Світлана Ігرافیвна ОБґРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ СТВОРЕННЯ СТРУКТУРНОЇ ВІЗУАЛІЗАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ ОДЕСЬКОЇ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ШКОЛИ	703

РОЛЬ ТА МІСЦЕ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ У РОЗСЛІДУВАННІ КОРУПЦІЙНИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Обрання Україною системного шляху до європейської інтеграції та зайняття відповідного місця серед провідних демократичних країн світу сформувало доволі складний для правоохоронної системи України виклик, а саме формування рубіжного та ефективно функціонуючого механізму протидії корупції, зокрема й шляхом внесення значних змін та доповнень до кримінального законодавства України, а також формування розгалуженої системи правоохоронних органів, діяльність яких спрямовується на протидію корупції. Принагідно наголосити, що вказаний процес продовжує свій перманентний розвиток, зокрема, як приклад, можна навести впровадження концепції «автономного засудження» за кримінальні правопорушення, які пов'язані з легалізацією доходів, сформованих за результатами злочинної діяльності. Зауважимо, що вчинення корупційних кримінальних правопорушень характеризується відповідними ознаками, які й визначають стратегію їх подальшого розслідування, зокрема:

по-перше, постійна зміна та модернізація відповідних технологій злочинної діяльності, а також побудова корупційних схем у сферах, які розвиваються в умовах воєнного стану, зокрема використання коштів іноземних партнерів, функціонування благодійних фондів та організацій тощо;

по-друге, багатоетапність та багатоепізодність таких форм злочинної діяльності;

по-третє, наявність значної кількості суб'єктів, які вчиняють такі злочини та характеризуються високим рівнем інтелектуальних навиків та компетенцій, що забезпечує ефективність злочинної діяльності;

по-четверте, наявність у суб'єктів вказаних кримінальних правопорушень широкого спектру корупційних зв'язків, а також значного фінансового ресурсу, що дозволяє здійснювати ефективну протидію розслідуванню;

по-п'яте, використання у межах злочинної діяльності широкого спектру офшорних юрисдикцій, які постійно змінюються та доповнюють відповідні схеми злочинної діяльності.

Наведені чинники створюють відповідні передумови для початку розслідування кримінальних правопорушень цієї категорії, зокрема необхідності опрацювання значного масиву інформації, яка отримана оперативним шляхом, з відкритих джерел чи за результатами слідчих (розшукових) дій початкового етапу розслідування.

Видається, що одним із оптимальних інструментів вирішення такого завдання є стратегічний кримінальний аналіз, основною метою якого є комплексна

оцінка усієї системи вихідних даних та побудова оптимальної моделі досудового розслідування та здійснення подальшого ефективного управління останнім з урахуванням змін тактичних ситуацій на певних його етапах. Аналіз матеріалів практики свідчить, що основними інструментами такої діяльності є:

по-перше, побудова різних форм аналітичних продуктів, які встановлюють взаємозв'язки між окремими суб'єктами як юридичними так і фізичними особами з метою: а) формування завершеної інтелектуальної моделі, яка відображає структуру суб'єктів, які залучені до злочинної діяльності; б) визначення сутності та інтенсивності зв'язків між такими суб'єктами;

по-друге, побудова різних типів профілів особи, які причетні до вчинення злочинів, зокрема: а) професійно-соціального профілю, що дозволяє визначити ймовірну роль кожного учасника у структурі відповідної форми злочинної діяльності; б) фінансового профілю особи, що забезпечує можливість визначення оптимальної стратегії та послідовності застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

по-третє, формування аналітичних продуктів щодо оцінки ризиків прийняття та реалізації тих чи інших тактичних рішень під час розслідування кримінальних правопорушень корупційної спрямованості.

Досвід роботи правоохоронних органів свідчить, що стратегічний кримінальний аналіз оптимально здійснювати на етапі оперативно-розшукового документування відповідної форми злочинної діяльності або на початковому етапі кримінального провадження, що забезпечує якісне подальше планування розслідування. Додатково, необхідно звернути увагу, що стратегічний кримінальний аналіз забезпечує інформаційно-аналітичну підтримку розслідування, а його продукти не використовуються у доказуванні крім випадків необхідності схематичного представлення та покращення наочного сприйняття відповідних процесів та функціонування складних систем, що підтверджується доказами у межах кримінального провадження.

Підсумовуючи викладене, необхідно відзначити, що стратегічний кримінальний аналіз під час розслідування багатоепізодних корупційних кримінальних правопорушень виконує ключову функцію щодо інформаційно-аналітичної підтримки розслідування та спрямовується на вирішення таких основних завдань: а) формування ідеальної моделі кримінального правопорушення; б) визначення кола осіб, причетних до вчинення кримінального правопорушення; в) оптимальної хронологічної побудови відповідних комплексів слідчих (розшукових) дій; г) визначення пріоритетності нейтралізації конкретних складових технології злочинної діяльності тощо.

Ключові слова: розслідування; корупційні кримінальні правопорушення; кримінальний аналіз.

Keywords: investigation; corruption criminal offenses; criminal analysis.